

**6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına taraf devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine ek kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân Komisyonları raporları  
(M. Meclisi : 1/109; C. Senatosu : 1/1231)**

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 336)

*Millet Meclisi  
Genel Sekreterliği  
Kanunlar Müdürlüğü  
Sayı : 535*

16 . 6 . 1971

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 11 . 6 . 1971 tarihli 112 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine Ek Kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi Kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı  
Millet Meclisi Başkanı*

---

*Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 10, 11 . 6 . 1971 tarihli 111 ve 112 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 336)*

**Dışışleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu**

*Cumhuriyet Senatosu*

*Dışışleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu*

30 . 6 . 1971

*Esas No. : 1/1231*

*Karar No. : 14*

**Yüksek Başkanlığa**

Millet Meclisinin 11 Haziran 1971 tarihli 112 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına taraf devletler arasında Kuvvetlerinin statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine ek kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 16 Haziran 1971 tarihli ve 535 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 30 Haziran 1971 tarihli Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına taraf devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının «F» bendine ek kararın tadiline dair, Türkiye'nin tazminat talebinden feragat edeceği miktarı 12 600 TL. olarak tesbit eden, Kuzey Atlantik Konseyinin 30 Nisan 1963 tarihli ve PO/63/225 sayılı Ek II remizli Kararının onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de ifade edildiği üzere, 6375 sayılı Kanunla onaylanan «Kuzey Atlantik Andlaşmasına taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşme» nin VII nci maddesi taraf Devletler topraklarında görevli bulunan, Akıd Taraflardan birine ait kuvvetlerce, buldukları memleket emvaline yapılacak zararların tazmini ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir.

VIII nci maddenin 2 nci fıkrası, bu tazminatın tesbitine dair esasları derpiş eylemekte ve (F) bendinde de belli hallerin mevcudiyeti takdirinde karşılaşılan zararlarda tarafların tazminat talebinden vazgeçecekleri öngörülmektedir.

Sözü edilen haller, her memleket için, kendi millî parası itibarı ile tesbit olunan hadlerdir.

Muaflik hadleri, Sözleşmenin akdedildiği tarihteki kambiyo rayicine göre, 500 İngiliz lirasının, Taraf Devletlerin, millî paralarına olan karşılığı hesaplanarak bulunmuş ve Türkiye için de muafiyet haddi 3 900 TL. olarak tesbit edilmiştir.

Tazminat talebinden feragat edilebilecek hadlerin tesbit olunduğu tarihten zamanımıza kadar geçen sürede kambiyo rayiçlerimizde önemli değişiklikler meydana gelmiş bulunmasına ve işbu Sözleşmenin onaylandığı tarihte, 500 İngiliz lirasının karşılığının 3 900 Türk lirasından 12 600 Türk lirasına yükselmiş olmasına rağmen Sözleşmedeki rakam sabit kalmıştır.

Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendi «Kambiyo rayiçlerinde büyük tahavvüller husule gelirse, Akıd Taraflar gerekli ayarlamalar üzerinde mutabık kalacaklardır.» hükmünü ihtiva ettiğinden memleketimiz de, aynı durumda bulunan Akıd Taraflardan Fransa ve Yunanistan ile birlikte, NATO Konseyince gerekli ayarlamayı yapmaya davet edilmiştir.

İşbu Sözleşme ile NATO nun diğer üyeleri Fransa ve Yunanistan ile birlikte Türkiye için de ayarlama yapılmış ve feragat haddi Sözleşmenin onaylandığı tarihteki kambiyo rayici esas alınarak 500 İngiliz lirası karşılığı olan 12 600 Türk lirası tesbit ve kabul edilmiştir.

Arz edilen gerekçe ile getirilen ve belirtilen esası ihtiva eden tasarı komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının mahiyeti gözetilerek Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da karar altına alınmıştır.

IV - Tasarıya esas Cumhuriyet Senatosu İhtisas Komisyonunun Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu olması nedeni ile Cumhuriyet Senatosu İhtisazınının 35 nci maddesi hükmü gereğince Genel Kurul müzakerelerinde komisyonumuz raporunun ve rapora esas metninin görüşme konusu edilmesi hususunda istemde bulunulması da karar altına alınmıştır.

Gereği için Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Bu kanunda Başkan

Ve Sözcü

Ankara

M. Vural

Giresun

S. Orhon

Samsun

F. Tevetoğlu

Adana

M. Yılmaz Mete

Bursa

Çekirserim

S. Ural

Konya

S. Çumralı

Nevşehir

İ. Şevki Atasajun

### Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu*  
*Bütçe ve Plân Komisyonu*

*Esas No. : 1/1231*

*Karar No. : 139*

22 . 7 . 1971

### Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 11 . 6 . 1971 tarihli 112 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine ek kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 22 Temmuz 1971 tarihli 37 nci Birleşiminde, ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendinde mündemiç sabit rakamların ayarlanması suretiyle, Türkiye'nin tazminat talebinden feragat edeceği miktarı 12 600 Tl. olarak tesbit eden, Kuzey Atlantik Konseyinin 30 Nisan 1963 tarihli ve Po/63/225 sayılı Ek II rezimli Kararının onaylanmasını öngörmektedir.

6375 sayılı Kanunla onaylanan «Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşme» nin VIII nci maddesi, kabul eden Devlet topraklarında görevli bulunan Akıd Taraflardan birine ait kuvvetlerce, işbu memleket emvaline yapılacak zararların tazmini ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. VIII nci maddenin 2 nci fıkrası, bu tazminatın tesbitine dair esasları düzenlemekte; bu fıkranın (F) bendinde de, muayyen hadlerin altında kalan zararlar için tarafların tazminat talebinden sarfinazar edecekleri belirtilmektedir.

Söz konusu hadler, her memleket için, kendi millî parası itibariyle ve o tarihteki kambiyo rayicine göre 500 İngiliz lirasının millî paralarla karşılığı hesaplanarak bulunmuştur. Türkiye için tesbit edilen 3 900 Türk liralık muaflik haddi, memleketimizin Kuzey Atlantik Andlaşmasına iltihak tarihi olan 1952 yılındaki Türk lirasının İngiliz lirasma göre kambiyo rayici hesaplanarak elde edilmiştir. Tazminat talebinden feragat edilecek rakamların tesbiti tarihinden bu yana kambiyo rayiclerimizde önemli değişiklikler meydana gelmiş olmasına rağmen, başlangıçta tesbit edilen 3 900 Türk liralık muaflik haddinde bugüne kadar hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Kuvvetler Statüsü Sözleşmesinin VIII ne maddesinin 2 ne fıkrasının (F) bendi, kambiyo rayiçlerinde büyük tahavvüller husule gelirse, Âkîd Tarafların gerekli ayarlamalar üzerinde mutabık kalacaklarını öngördüğünden, memleketimiz, aynı durumda olan Âkîd Taraflardan Fransa ve Yunanistan ile birlikte gerekli ayarlamayı yapmaya, Kuzey Atlantik Konseyince davet edilmişlerdir.

Türkiye'nin tazminat talebinden feragat edeceği miktarı 12 600 Tl. olarak tesbit eden Kuzey Atlantik Konseyinin 30 Nisan 1963 tarihli kararının onaylanmasını sağlamak üzere hazırlanan tasarı Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1 ne, 2 ne ve 3 ne maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Ankara	Uşak	Konya	Ankara
<i>Y. Köker</i>	<i>M. F. Atayurt</i>	<i>O. N. Canpolat</i>	<i>İ. Yetiş</i>
			Toplantıda bulunmadı.
Aydın	Edirne	Kütahya	Malatya
<i>İ. C. Ege</i>	<i>M. N. Ergeneli</i>	<i>İ. E. Erdinç</i>	<i>N. Akyurt</i>
		Toplantıda bulunmadı.	Toplantıda bulunmadı.
Manisa	Marş	Tabii Üye	Trabzon
<i>O. Karaosmanoğlu</i>	<i>A. Karaküçük</i>	<i>S. Özgür</i>	<i>A. Ş. Ağanoğlu</i>
	Toplantıda bulunmadı.		
	Urfa		
	<i>İ. E. Karakapıcı</i>		

**Millet Meclisinin kabul ettiği  
metin**

*6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine Ek Kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi Kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*

**MADDE 1.** — 6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının «F» bendine ek 20.8.1952 tarihli Ek Kararın tadiline dair, Türkiye'nin tazminat talebinden feragat edeceği miktarı 12 600 TL. olarak tesbit eden, Kuzey Atlantik Konseyinin 30 Nisan 1963 tarihli ve PO/63/225 sayılı Ek II remizli ilişik Kararının onaylanması uygun bulunmuştur.

**MADDE 2.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3.** — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Dışişleri, Turizm ve Tanıtma  
Komisyonunun kabul ettiği  
metin**

*6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine Ek Kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi Kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*

**MADDE 1.** — Millet Meclisi metninin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2.** — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3.** — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**Bütçe ve Plân Komisyonunun  
kabul ettiği metin**

*6375 sayılı Kanunla onaylanan Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII nci maddesinin 2 nci fıkrasının (F) bendine Ek Kararın tadiline dair Kuzey Atlantik Konseyi Kararının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*

**MADDE 1.** — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2.** — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3.** — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**Kuzey Atlantik Andlaşmasına Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsü hakkında Aktedilen Sözleşmenin VIII. maddesinin 2 (f) fıkrasında mündemiç sabit rakamların ayarlanmasına mütaallik karar**

*Kuzey Atlantik Konseyi :*

19 Haziran 1951 tarihinde Londra'da imzalanan, Kuzey Atlantik Andlaşmasının Taraf Devletler arasında Kuvvetlerinin Statüsüne dair Sözleşmenin VIII. maddesinin 2 (f) fıkrası hükümlerine göre ;

Kuzey Atlantik Konseyinin, Türkiye ile Yunanistan'ın mezkûr Sözleşmeye katılmaları ile ilgili, 20 Ağustos 1952 tarihli [C-M (52) 63 (Nihai)] kararına göre ;

Mezkûr Sözleşmeye Taraf bâzı devletlerin paralarının kambiyo rayiçlerinde önemli değişmeler meydana gelmiş olmasını göz önünde tutarak ;

Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerini, Sözleşmenin VIII. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, dñnunda kalan meblâğlar için tazminat taleplerinden feragat edecekleri hadleri, aşağıdaki miktarlara göre, yeniden ayarlamaya davet eder :

Fransa için	6.912	Frank
Yunanistan için	42.000	Drahmi
Türkiye için	12.600	Tl.

Bu nisbetler 15 Mayıs 1963 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

